

---

shrIvyAghrAlayeshashatakam

श्रीव्याघ्रालयेशशतकम्

Document Information

Text title : VyaghralayaSha Shatakam 06 33

File name : vyAghrAlayeshashatakam.itx

Category : shiva, shataka

Location : doc_shiva

Proofread by : Gopalakrishnan

Description/comments : From stotrArNavaH 06-33

Latest update : September 10, 2021

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

June 29, 2023

sanskritdocuments.org

श्रीव्याघ्रालयेशशतकम्

चित्रं कालस्य शक्त्या प्रशिथिलभुवनैश्वर्यभूम्ना समिन्धे-
यत्र त्रैलोक्यनाथः पथि पथिकजनाराधनार्थं कपाली ।
पुत्रः श्रीषण्मुषश्चोत्तरभुवि भगवान् वासुदेवश्च शैवं
सत्रं किं वार्यते तस्थिवशिव शिवलोकायते व्यग्रदेशः ॥ १ ॥

सङ्केते योजनाभिस्तिप्तुभिरभिमिते शङ्करस्य प्रसिद्धे
सन्त्यधापि प्रतिष्ठाः शतमप्पलरमष्टोत्तरं देवतानाम् ।
सङ्ख्या नास्ति द्विजानां सदनमिह सलस्त्राधिकं यत्र सर्वे
सन्तुष्यन्त्याशु तं द्रागभिलभयलरं व्याघ्रदेशं प्रपद्ये ॥ २ ॥

आस्ताञ्चोराशिराजग्राडपरिभवभीरन्तकस्याप्यशङ्कं
शास्ता यत्रास्ति संवत्सरभजनमृते मण्डलेनापि चित्रम् ।
भक्तानां भुक्तिमुक्ती वितरति भगवानाशुतोष्यस्तमेतं
भक्त्या वैद्याघ्रदेशं वयमपि शरणां प्राप्नुमो वाञ्छिताभ्यै ॥ ३ ॥

शिष्टा यं यान्ति दिश्यः दिग्बन्धः स्वयमपि य यतो ऽन्तं धावन्ति दिष्टया
दुष्टाः सर्वेऽपि तस्मादभयदमनिशं व्याघ्रदेशं शरण्यम् ।
पुष्टं सम्प्राप्य शम्भुं शरणमुपगतोऽस्मीश्वरस्य प्रसादात्
कष्टे कालेऽप्यकस्मात् कलयति करुणां केषुचित् कामवैरी ॥ ४ ॥

वन्दे वार्णानशेषान् परतरभगवद् ग्रामगानाश्रमान् वा
वन्द्यान् भक्तान्भक्तान्जमृगजगोपक्षिसर्पादिजन्तून् ।
पुण्यानाप्यग्रारान्भिलभठगणानापणान् वृक्षपङ्क्तिं
तृण्यां य व्याघ्रगेलत्रिनयनकृतसान्निध्यसङ्केतद्वयम् ॥ ५ ॥

मा भून्मे जन्मभूमौ मम यदि मरणानन्तरं व्याघ्रदेशे
शोभातोतत्रिलोके भवतु भगवतो धाम्नि मानुष्यमास्ताम् ।
शुवोऽयं जङ्गमत्वेऽप्यनतिरतिरिडं स्थावरत्वेऽपि जनन्मी
देवैरप्यर्च्यते तद्विदुरजविदुरव्यासवाल्मीकिमुभ्याः ॥ ६ ॥

पञ्चाभ्यन्तः पवित्रं परमपशुपतिस्थानमानन्दं भूम्ना

विश्वं विस्मृत्य लीये विमलतरपरब्रह्मसायुज्यसौख्ये ।

नश्यत्त्राये समाधौ नगवस्तनयावल्लभे भक्तिमैत्री-

विश्वासान् प्रार्थये प्राञ्जलिरुभनिशं व्याघ्रगेडेश ठशे ॥ ७ ॥

यत्र त्रैलोक्यनाथत्रिनयनभगवन्नित्यसान्निध्ययोगात्

सत्रं सान्द्रं समस्तास्सुरसुरमुनयो मानुषीभूय यात्वा ।

धन्यैः सर्वैर्भनूश्यैः सङ्घरभजनं कुर्वते सर्वलोकाः

मन्ये यान्तीश्वरस्योदरं एव सततं व्याघ्रगेडे यं चित्रम् ॥ ८ ॥

ब्रह्माण्यास्तिष्ठत्यसत्पार्श्वविनयद्वयौदार्यदाक्षिण्यभाजं

साम्योनस्थानमानस्वजनधनवतां व्याघ्रदेशद्विजानाम् ।

योगो योग्येऽत्र पात्रे कलयतु करुणामर्थिने नृवृन्द-

र्भागे भाग्यैकलभ्ये दिशतु यं शरणं नीलकण्ठोपकण्ठे ॥ ९ ॥

योगे यः सज्जनानां त्रिजगति मङ्गतां व्याघ्रदेशद्विजानां

योगे यः सम्यगिन्द्रे रजनिकरं एव व्योमदेशद्विजानाम् ।

भागनेशो यदात्मा भवति स भगवत्कार्यकर्तृडिकान् मे

भोगान् पुष्पातु शोणायलनिलयमङ्गदेवदेशद्विजन्मा ॥ १० ॥

भस्मव्यालिप्तभक्तावलिपरिकलितस्नानपानादिपूते

यस्मिन् स्नाता नरौघा यमपुरगमनं यातनाद्यं यं छित्वा ।

सेवन्ते व्याघ्रगेडाधिपपरमशिवं प्राप्य साङ्ग्यवन्तो

देवन्ते तत्र नित्यं भवतु भवतटाकोत्तमे मज्जनं मे ॥ ११ ॥

विश्वव्याप्तं विरिश्वादिभिरपि विचित्रं तत्त्वमत्यन्तशुद्धं

शश्वस्थान्तं शशाङ्कुडितमतिधवलं दृष्टवान्यस्य भूले ।

विश्वाभित्रप्रभावः शिव शिव भगवान् व्याघ्रपादः स भास्वः

नश्वत्थोऽस्माकमङ्गो ढरतु ढरिडरब्रह्मभुष्यामरात्मा ॥ १२ ॥

यस्याया पादभाजं ढरति भवपरीतापमध्यम्रमान्तं

तुच्छो वृक्षस्तुषारो मरुदपि कुरुते यस्य वेदिं पवित्राम् ।

अस्यामारुढ्य लोडस्त्यजति परमधःपातशङ्कां स मुक्त्या-

मिच्छामीशस्य शाप्नीं दिशतु मम मङ्गान् व्याघ्रगेडान्तगाढी ॥ १३ ॥

भूलं पाताललोके मुनिभिरपि नुतं सत्यलोके डिलागं

भूलोके मध्यमात्रं मणिकटकदृढे दृश्यते यस्य पीनम् ।
 सेवारोडावरोडानसुरसुरजना येन तन्वन्ति मन्ये
 देवस्य व्याघ्रगोळे बहिरुपनिहितं चिन्तयन्तं ध्वजेन्द्रम् ॥ १४ ॥

स्थूलं तुङ्ग गभीरं परिकलितमडावेदिमूलं पताका-
 मालाभिः डिङ्खिणीभिर्मणिमयकटकैः कङ्कुलैश्चोल्लसन्तम् ।
 तालाकारं कठोरं वृषभपरिवृढेनाङ्कितं काङ्कुटीकं
 व्यालोक्यं व्याघ्रगोळे बहिरुपनिहितं भावये केतुदण्डम् ॥ १५ ॥

शिष्टानिष्टातिदृष्टासुररुधिरञ्जरी तुन्दिला तुङ्गदंष्ट्रा
 तुष्टा रुष्टादृष्टासत्रुटितविधिकटाडोदरोदारवीर्या ।
 तिष्ठन्ती तिन्दुकाधोभुवि भुजधृतनानायुधा भद्रकाली
 (तिन्दुकः कश्चित् वृक्षविशेषः)
 कष्टं तीव्रं कलिं नः शमयतु विशदं व्याघ्रदेशेशकन्या ॥ १६ ॥

भद्रान् भर्गस्य भक्तान् भसितसितजटामस्मरुद्राक्षमाला
 जालालङ्कारान्तान्भिनवपरिधानोत्तरीयाभिरामान् ।
 दन्तश्रीभिर्द्विगन्तानपि धवलयतः सन्ततं व्याघ्रपुर्या-
 मन्तर्भूताननन्तानलमनुकलये पावनान् पापशान्त्यै ॥ १७ ॥

प्रादक्षिण्यानिशाम्रेडिभिरतिनिभिर्ऽर्जुगमानेकपङ्क्ति
 प्राकारभ्रान्तिरीशाङ्गाराभुवि मिषतां तन्यते यैर्जनानाम् ।
 प्रातः प्रारभ्य शश्वत्प्रगुणितभगवन्नामसङ्कीर्तनाद्यान्
 प्राज्ञान् व्याघ्रालयाधीश्वरभजनजनान् प्राञ्जलीन् भावये तान् ॥ १८ ॥

दिव्या दीपा यदीया दिवि भुवि भुवने भोगिनां यान्यकारं
 प्रव्याप्तं द्रावयन्ति प्रबलतममलं बाह्यमाभ्यन्तरं य ।
 नव्या नानाश्मकलृप्ता नयनपथनभोनाकलोकातिगा सा
 भव्याय व्याघ्रगोळाम्बरवरसङ्गा वेदिका नोऽस्तु नित्यम् ॥ १९ ॥

कालारेः कार्यकाराः शिव शिव करदा वावनीन्द्राश्च काले
 काले नित्यान्नदानोत्सवनिधमविधेः सर्वसम्भारजातम् ।
 भूलोकात् कृत्स्नतोऽस्मादनवधिमनुजैराडरन्तीड यस्यां
 स्थूलाकारातुला सा लसतु मम हृदि व्याघ्रगोळापग्रशाला ॥ २० ॥

राज्ञां कैङ्कर्यमास्तामभरपरिवृढा शङ्कराज्ञाकरत्वात्
 प्राप्य प्रायो यतन्ते यजनसदनतश्चातिपूते यदन्ते ।

शङ्कः सर्वङ्गुषोऽग्निः पयति पटुतरं वाति वायुर्यथेष्टे
पाथः सूतेऽम्भुपालो लसतु मन हृदि व्याघ्रगोडायशाला ॥ २१ ॥

अन्येषां सक्तिरास्तामतिरजतगिरीनन्नशैलानसङ्गथ
नक्तायैवोपदंशानपि विरययतो यस्थ वक्ष्याधपेक्षा ।
मन्ये मर्त्यत्वसिद्धयै भवतु भगवतो व्याघ्रगोडाग्रशाला
धन्या यत्पादधूल्या धरणिरेपि नमो भूमिदेवाय तस्मै ॥ २२ ॥

यातायातत्रिलोकीजनजनितजगत्सुखकुट्टाकघुष्टया
प्रातः सायं सदापि प्रबलबहुलकोलाहलैर्यत्र नित्यम् ।
मध्याह्ने मान्यवर्णाणामिषमकुटान्यन्यवर्णाणवित्यो
वर्धन्ते व्याघ्रगोडाम्बरवरमनिशं नस्तदन्तः समिन्धाम् ॥ २३ ॥

विप्राः कृत्यस्तसङ्ख्या अपि भुवि विबुधाश्चावतीर्य द्विजत्वं
बिभ्राणा यत्र शङ्के सङ्कलमहीदेवसङ्घेन भुक्त्वा ।
भुक्तीच्छाभूमनित्यक्षतनिजयजनांशामृतेच्छा भवन्ति-
व्यक्तं वैयाघ्रगोडाम्बरवरमनिशं नस्तदन्तः समिन्धाम् ॥ २४ ॥

भक्तः श्रीभित्त्वमाङ्गल्यक यैति भगवान् भक्तिसाक्षात्कृतश्री-
कृष्णः कृत्स्नः प्रदेशं शिवशिवजटिलं वीक्ष्य देडेन गेडम् ।
गत्वा गौरीशमश्रु द्विजजनवनगं यत्र दृष्ट्वा सजग्धिं
यङ्के वैयाघ्रगोडाम्बरवरमनिशं नस्तदन्तः समिन्धाम् ॥ २५ ॥

ब्रह्मक्षत्रार्थशूद्राधेनवधिजनताभुक्तभूयिष्ठभिस्सा
शिष्टोच्छिष्टान्नसम्भावितसकलयरस्थावरात्मप्रपञ्चम् ।
ब्रह्मजयोतिःस्वरूपं यदभिलभनघं शुद्धयशुद्धी न यस्मिन्
सम्यग्वैयाघ्रगोडाम्बरवरमनिशं नस्तदन्तः समिन्धाम् ॥ २६ ॥

छन्द्राद्या लोकपाला प्रतिदिशमघिकारास्पदभ्रंशभीत्या
तद्ग्रां त्यक्त्वा तपस्यां विदधति डिमवातातपासारसाढाः ।
यन्द्रापीडस्य विष्वग्बहुलबलिलिशिलात्मना यत्र नित्यं रूपतां प्राप्य यत्र
सन्द्रष्टव्यं तदाभ्यन्तरमजिरमवेद् व्याघ्रगेडेशितुर्माम् ॥ २७ ॥

स्तम्भौगैः शातकौम्भैः शमनजिह्मिषेकाम्बुकुम्भैरसङ्ख्यैः
शुम्भन्तं शम्भुभक्तैर्विगतभवभवैर्वीतऽम्भैर्विमान्तम् ।
कुम्भिन्ध्याधारमम्भोधरसरणिरुधं सम्भृताभोगयोगं
गम्भीरं व्याघ्रगोडान्निपुण्डरमडामण्डपं गन्तुमीडे ॥ २८ ॥

श्रीमद्रामायणं भागवतमपि मडाभारतं सेतिडासं

धीमत्सङ्घैः पुराणं सकलमपि सदा पठ्यते यत्र नित्यम् ।

सामाधाभ्यायमन्त्रप्रज्जपभगवन्नामगानादिमन्तं

सामोदं व्याघ्रगेडत्रिपुरडरमडामाण्डपं चिन्तये तम् ॥ २९ ॥

भाट्टप्राभाकरव्याकराविधिभिर्वेदवेदान्तचिन्ता

भास्मिर्भट्टारकौघैरमितमभिशातैः शास्त्रिभट्टैश्च भान्तम् ।

प्रेष्टुं षं साष्टाङ्गयोगाभ्यसनकृतधियां प्रौढयोगीश्वराणां

प्रेमणा वैयाघ्रगेडत्रिपुरडरमडामाण्डपं भावयेडडम् ॥ ३० ॥

कैलासं काशिका दृस्त्यजमसुरपतेर्गोपुरं भूयसा किं

लोक्यान्तर्गतान्यस्थलकुलमभिलं प्रोजय ञ्जप सर्वात्मनायम् ।

शैलापत्यस्य भर्ता भजति सविरगो ब्रह्मघोषेण मन्ये

शैवोडडं व्याघ्रगेडत्रिपुरडरमडामाण्डपं भावये तम् ॥ ३१ ॥

विन्यस्ताश्वत्थदीपद्वितयविलसितं वीतमायाविरोधं-

संन्यासिस्तोमसान्द्रं सनकमुष्ममुनिप्रातसञ्चिन्त्यमानम् ।

मन्ये वैयाघ्रगेडत्रिपुरडरमडामाण्डपं माण्डपानां

धन्यं धर्मार्थकामाद्यविरलपुरुषार्थप्रदं पूजयेडडम् ॥ ३२ ॥

धाम्नो धावत्यवृद्धया धवलितभुवनं स्थूलतातुङ्गताभ्यां

स्थेभ्रा याणूकृताद्रीश्वरमतुलककुत्पुच्छशक्रङ्गास्थनासम् ।

भूभ्रा दैयाघ्रगेडत्रिपुरडरमडामाण्डपे भासमानं

नाभ्रा नन्दीति गीतं नयनसुषुप्तं वृद्धमीडे वृषेन्द्रम् ॥ ३३ ॥

रुद्रं यद्रूपधारी वडति हरिश्शेषाण्डमाण्डैकधुर्यं

क्षुद्रैरन्यैरधार्यं डरमुपरि कथं कुर्युरैरावताधाः ।

शक्तः सिंङोडपि गौरीं शरणमुपययावेव किं भूयसा तं

व्यक्तं व्याघ्रालयाधीश्वरवृषवपुषं भावये वासुदेवम् ॥ ३४ ॥

यास्यैकस्यैव डीड त्रिजगति सुमडत्यग्रपूजा तदास्ता-

मस्मिन्वैयाघ्रगेडे निष्पिलजनमडातृमिडृत्यन्नवृष्ट्याम् ।

दृश्युष्वप्यत्र भावादनुदिनमधिकं शिष्ययत्तदन्नम् ।

यसिन्धुं याति मन्ये सततमपि नमो विघ्नराजाय तस्मै ॥ ३५ ॥

मन्थाग्रं दध्यमन्नादिव कनकमयं यस्य डुपी वराग्रं

sanskritdocuments.org

સન્માર્ગસ્થાનહન્તાનધશતશમનાયાનહન્તાનુપાસ્યે ॥ ૪૩ ॥

નિર્માયં વ્યાઘ્રગેહોદરગતભગવદ્ભર્મગેહં ગભીરં

બ્રહ્માઘૈરપ્યગમ્યં બહુમતમિહ ચે સમ્પ્રવિશ્યાનુવેલમ્ ।

નિર્માલ્યૌઘં નિરસ્ય સ્વયમમલજલૈઃ શોધયન્તે વયં તાન્ ।

બ્રહ્મપ્રાયાન્ પ્રયામઃ શરણમશરણાશ્ચન્દ્રયૂડ્ધિજેન્દ્રાન્ ॥ ૪૪ ॥

માલ્યં પુષ્પં ચ પૂતં પુરુપુરરિપવે દીયતે ચૈરમૂલ્યં

કાલ્યાદિષ્વત્ર કાલેષ્વનુદિનમતુલં ચેષુ દૈવાનુકૂલ્યમ્ ।

પાલ્યા વૈયાઘ્રગેહાધિપપરમશિવોદયાનવાટીહ ચૈસ્તાન્

બાલ્યાદારભ્ય ભક્ત્યા કૃતબહુસુકૃતાન્ માલિકાન્ માનયે તાન્ ॥ ૪૫ ॥

ભક્ત્યા ભર્ગાદવામં શબલતુલસિકાશ્પગ્ગાપગામ્ભો

ભસ્માદિવ્યાજભાજં ભવભયભિદુરં ભાસુરં ભૂસુરા ચે ।

ભક્તૌઘેભ્યઃ પ્રસાદં દદતિ ભગવતો વ્યાઘ્રમેહસ્થગૌરી-

ભર્તુર્ગર્ભાલયસ્થાન્ ભવહૃદયવિદો દેવલાન્ ભાવયે તાન્ ॥ ૪૬ ॥

સન્ત્વન્યે દેવલા ચે ભુવિ ભુવનભરાઃ કેવલં સ્વાર્થતન્ત્રૈઃ

કિં તૈઃ કાર્યં જનાનાં જગદુપકૃતયે ચત્સ્વરુપેણ દિષ્ટયા ।

હન્ત શ્રીશકુરોડવાતરદિહ કૃપયા શકુરાખ્યોડનુકમ્પા-

સિન્ધુઃ સ વ્યાઘ્રગેહાધિપ ઇવ દયતે દેવલાઘોડતિથીનામ્ ॥ ૪૭ ॥

સ્થૂલં વૈયાઘ્રગેદ્યુતિતતિતતયે નાલમેતત્ત્રિલોકં

ભૂલોકે તચ્ચ દિવ્યામ્બરવરમનલં ગર્ભગેહાંશુભૂમ્ને ।

ગર્ભાગારં તદન્તર્ગતમણિમહસાં ગર્વિતાનાં પ્રકાશં

ગર્ભે ધત્તે કથયિત્ શિવ શિવ ભગવત્પ્રાભવપ્રૌઢિભૂમા ॥ ૪૮ ॥

સન્ધ્યા રાત્રિઃ પ્રભાતં દિનમપિ સકલં યત્ર સામ્યં ભજન્તે

વન્ધ્યાઃ કાલસ્ય ભેદાવરમણિમયતા વચ્ચિતોદચ્ચિતાભાઃ ।

સન્ધ્યાદાનેન દીપા વિદધતિ વિવિધા યત્ર રત્નાતપૌષ્ણયં

તં ધ્યેયં વ્યાઘ્રગેહેશિતુરનુકલયે ગર્ભગેહસ્ય ગર્ભમ્ ॥ ૪૯ ॥

કિં દીપૈઃ કિં મણીન્દ્રૈઃ કિરણિભિરિહ કિં કિંકરીભૂતવદ્ભિઃ

કિં દા ગ્લા નૈરિન્દુસૂર્યાદિભિરપિ સુષમાકન્દલીસુન્દરાઙ્ગમ્ ।

સન્દીપં તુલ્યકાલોદિતતુહિનકરરાદિત્યકોટિપ્રકાશં

મન્દીકુર્યાન્મહોડસ્મન્મતિતિમિરભરં વ્યાઘ્રગેહસ્થમૈશમ્ ॥ ૫૦ ॥

किं भूम्ना भारतीनां भवतु भगवतो व्याघ्रगेडेशितुः श्री-
 शम्भोः पादारविन्दद्वितयतलयुगे भक्तिरस्माकमग्रया ।
 सम्भाव्यं भाव्यतेऽम्भोरुदनयनमुपैरीश्वरैरन्तरङ्गे
 गम्भीरे यद्गमस्तिप्रतिष्ठतगरुडभ्रातृकोटिप्रकाशम् ॥ ५१ ॥

लीयन्ते यत्र मुक्ता मुदुरल्ल मुदा यत्र लीना न भूयो
 जायन्ते यत्सितानध्यरुणयति नभानात्मरामाभिवृद्धया ।
 व्यक्तैः श्रीशङ्खचक्राङ्कुशकलशसरोजद्विरेभासल्लसै
 र्युक्तं तद्व्याघ्रगेडाधिपपदतलयोर्युग्ममव्यात् सदास्मान् ॥ ५२ ॥

छन्दोपेन्द्रादिवृन्दारकनिकरकिरीटाग्रत्वारुणाना-
 भिन्दुप्रायत्वदा ये नतिषु सुषमया सुन्दरास्ते ममान्यम् ।
 सन्द्राव्य व्याघ्रगेडेश्वरयरुणभाः सन्ततं भान्तु भासां
 सन्दोहेन प्रदीपा एव लृष्टि मलितस्नेहयोगेन लृष्टे ॥ ५३ ॥

धन्यैर्धायं धियैकं प्रपदमखिवराधारभूतादिकूर्मं
 मन्ये पादाग्रमन्यन्मलदतिस्तुभगं मन्दरोद्धारकूर्मम् ।
 लन्येते यत्र मुक्तिः कथमुपरि न येतद् द्रयी जङ्गुभूभूत्-
 कन्याढ्यं विश्वभारैरधितमिह भिभृयाव्याघ्रगेडेशदेहम् ॥ ५४ ॥

शङ्खे वैयाघ्रगेडप्रभवितुरतुले शङ्करस्याभिजाते-
 जङ्घेपङ्कुरुडेषोरिषुधियुगङ्गतौ मातृके प्रागभूताम् ।
 न्याङ्गादह्नाय भस्मीकृतवति भगवत्यङ्गजं भग्नवाञ्छा- ।
 सङ्घायङ्गाधिपुढा भजति भवमुमा यद्गयामस्मरात्यर्था ॥ ५५ ॥

जानेऽलं व्याघ्रङ्गेडेशितुरलमतुले जानुनी जङ्गुकन्या
 जानेरानन्दमूर्तेरभिलभुनिमनोमौक्तिकानां समुद्रौ ।
 पीनावङ्गौ य यीनांशुकपरिपिठितौ नौमि तत्रापि मान्य-
 स्थानं वन्दे भवान्याः परममनुपमं वाममङ्गु विशेषात् ॥ ५६ ॥

नग्नं केचित्किलाहुः कनकवसनिनं केयनान्येऽद्रिकन्या-
 मग्नं शार्दूलयमाम्बरमपरे दन्तियर्मान्तरीयम् ।
 भग्नारिं व्याघ्रगेडेश्वरमभिदधते भाषणं भक्तिभाजा
 मग्नोद्गादित्यनेत्रो वितथमपि विभुर्भूषणं वेत्ति मन्ये ॥ ५७ ॥

कारुण्यामीष्टपट्टाम्बरपरिकलितस्वर्णकाञ्च्यञ्चितं वा
 कारुण्योपात्तकाङ्कोटिककलितकरित्वग्वरालङ्कृतं वा ।

सारोदारोरुसर्पान्तरदृढघटितव्याघ्रयर्माभ्रं वा

सारोग्यं व्याघ्रगेडाधिपतिकटितटं चिन्तये चित्तशुद्धयै ॥ ५८ ॥

अन्तःस्थानन्तकीटिनिर्भुवनकृतया कार्श्यविशेषभीत्या

सन्ध्यर्थं धार्यते यः सद्गुणरत्नवनव्याजभाजो हि भर्त्रा ।

उन्त श्रीनाभिरोमावलिवलिविलसन् विश्ववोडा ढा पि यो वा

वन्ध्यापुत्रायते तं स्मरतु मम मतिर्व्याघ्रगेडेशमध्यम् ॥ ५९ ॥

डारं डाराडिमावापरिवृतवनमावास्थिमावादिमावा-

धारं धाराधिकाक्तं विलसितभसितोद्धूलितं धूसराभम् ।

वारं वारं वरोरःस्थलमभिलमडापापपाथोधिपोतं

स्मारं स्मारं स्मरारिं भजतु मम मतिर्व्याघ्रगेडेशितारम् ॥ ६० ॥

गौर्या गाढाङ्गपालीपिशुनमतिशुभं भस्म यस्मादवाप्तं

गौराभं कुङ्कुमाङ्गु कठिनकुचतटे तारडारादिरभ्ये ।

दिव्येभ्यो भूषणैर्भ्योऽप्यतिशयसुभगं भाव्यते मां पुनीता-

मव्याजं व्याघ्रगेडनिर्भुरडरमडोरःस्थलं तद्विशालम् ॥ ६१ ॥

स्थूलस्थूलैर्द्विकूलकुषधनसुषमानायतानात्तशुम्भ-

श्चूलश्रेष्ठसिद्धाभयवरमृगरुद्राक्षभिक्साकपालान् ।

लोर्लाल्लोकैकपालानलिकटकधरानाकृतास्थ्यङ्गुलीयान्

व्यालोकैऽन्तर्भलिष्ठान् व्ययजितभलुडान् व्याघ्रगेडेशभाङ्गान् ॥ ६२ ॥

क्षीराब्धेः सर्वदेवासुरवरमथितादुत्थितान्यद्भुतानि

स्त्रीरत्नादीनि तैस्तैरलमलभिकया स्वीकृतानि त्रिलोकीम् ।

भस्मीकर्तुं समर्थं सरभसमुदितं क्ष्वेलमद्यापि देवो

यस्मिन् धृत्वावतीर्तं जगदवतु स मां व्याघ्रगेडेशकण्ठः ॥ ६३ ॥

उन्त श्रीकण्ठकाष्ण्योदयमधिकमधःकृत्य धावत्यमग्र्यं

दन्तश्रीसन्ततीनां तिरयति नितरां योऽरुणिभ्रां भडिभ्रा ।

गन्धर्वार्याम्बिका यद्गतममृतरसं सम्यगापीय गङ्गा-

गन्धायाप्यसूयत्यलमवतु स मां व्याघ्रगेडेश्वरोष्ठः ॥ ६४ ॥

कण्ठो सत्पुण्ड्रलिभ्यां विरचितविलसत्पुण्ड्रलौ कान्तिदानैः-

कण्ठो कानीनतोऽन्यौ कपिलसितकपोलस्थलादृशभिम्बे ।

भिम्बोऽं बिम्बितत्वात् कमपि विदधतौ कम्बिम्बाधरश्री-

सम्बन्धाव्याघ्रगेडेशितुरतिसुभगौ सन्ततं चिन्तयेऽलम् ॥ ६५ ॥

व्यासाद्यैः कालिदासादिभिरपि कविभिर्वर्णिता कर्णपूर-

व्यासकृत्यासन्नभास्वत्क्षिप्रक्षामक्षिणामाण्डलीमण्ड्यमाना ।

नासाराया यमारेरपि सरति यथा प्राणवायुः सदा सा

नासास्मान् व्याघ्रगेडेशितुरवतु शिरं चिन्मयस्थातिचित्रा ॥ ६६ ॥

आदित्याकारमाद्यं जनयति दिवसं चन्द्ररूपं द्वितीयं

मेदिन्यामत्र रात्रिं रथयति मुहुराच्यग्ररूपं तृतीयम् ।

कालं सन्ध्याभिधानं कलयति जगतां भूतये येषु तेभ्यः

कालारे व्याघ्रगेडनिपुरविजयिनो वीक्षाणेभ्यो नमोऽस्तु ॥ ६७ ॥

ब्रह्मण्यं बन्धुहीनं द्रुडिण्डरिडरातीतमाद्यन्तशून्यं

ब्रह्म व्याघ्रालयस्थं प्रकटयति यथा स्वीयमैश्वर्यमस्यै ।

दृष्टिर्नयै नमोऽस्तु त्रिपुरविजयिन्स्त्रीक्ष्णस्य त्रिलोकी

सृष्टिस्थित्यन्तकृत्नीश्वरविषयजुषे विश्वभूतिप्रदायै ॥ ६८ ॥

शिल्लीलीलालवोत्थापितविलसदसत्प्रायमायाप्रपञ्चं

मल्लीबाणादिभस्मीकरणायणतृतीयेक्षाणोद्भासमानम् ।

शिल्लीनस्याष्टमूर्तेरवतु शिरमरं व्याघ्रगेडेशितुः श्री-

मल्लारीज्यस्य शम्भोरलिकतलमलीकाकुलं मामजस्रम् ॥ ६९ ॥

भ्रूवल्लीलास्यरङ्गं भुवनजनमनः क्षोभदं भूतिदिग्धं

धावत्यावत्यगारं तिलकमिव तलेनाग्निनेत्रं ध्यानम् ।

सावर्ण्यातीतवर्णोज्ज्वलसज्जलजटाजूटसञ्जातनाना-

लावण्यैकालवालं स्मरतु मम मतिर्व्याघ्रगेडेशालम् ॥ ७० ॥

प्रागदृभिर्विश्वमम्भोमयमिदमभिलं कर्तुं कामेव वेग-

प्रागल्भ्यव्यावितोव्यावयमकरमडामत्स्यनङ्कोरगात्रात् ।

भागीरथ्यात्तपाता मडितलमगता मार्गमध्ये यदन्त-

र्भागग्रस्ता जटाटव्यवतु भगवतो व्याघ्रगेडेशितुर्भाम् ॥ ७१ ॥

सारा सा दिव्यसिन्धुर्यदुन्दरसरसीभावमाभापि भीमान्-

सारासान् सर्वसिन्धुप्रचुरितसलिलान् समसिन्धूनपीमान् ।

सारङ्गाद्युग्रयादोभुजरितजलभूम्नात्यधःकुर्वती-न्ये ।

सारं गुर्वी जटाटव्यवतु भगवतो व्याघ्रगेडेशितुर्भाम् ॥ ७२ ॥

दर्पान्धाबन्धसर्पप्रवरनिकरशूङ्कारवातौघघूर्ण-

तुल्यान्ताम्भोधिकल्पधुसरिदुदकसङ्घोषसम्पूर्णागर्भम् ।

कोटिस्त्रिष्टान्तरिक्षं विविधविधिशिरोमुण्डकोटीकुटीरं

कोटीरं व्याघ्रगेडेशितुरतिरुचिरं चिन्तयामीन्दुचिह्नम् ॥ ३३ ॥

गर्भे गाङ्गां प्रगल्भं प्रलयजलनिधिप्रायमम्भः सशब्दं

भिन्ननीशेच्छयोपर्यपरिपिठरवद्ब्रह्ममुण्डांश्च पीनान् ।

अद्भुत्वात् सर्पसङ्घान् अडिरपि मुकुटे मुग्धमिन्दुं कपर्दी

अुद्धिव्यामोडकारी भवति शिवशिव व्याघ्रगेडेशभूमा (भूमा) ॥ ३४ ॥

प्रेङ्खत्प्राचीनमुण्डप्रकरसड्यरासङ्ख्यगङ्गातरङ्ग

प्रेङ्खाभेलत्तिरीटामृतकिरणमडोमोडियाःकदम्बम् ।

दृमैर्दवीर्करैर्द्रैर्दृढपरिकलितं तमताम्राभमाभा

लिमाशं व्याघ्रगेडत्रिपुरउरसटाबन्धमन्तः समीक्षे ॥ ३५ ॥

श्रीमन्मुग्धेन्दुयूढं जलमुष्णरजटाजूटजुष्टं त्रिनेत्रं

नासालक्ष्मीविलासोज्ज्वलमुष्णकमलश्रीलसन्नीलकण्ठम् ।

भूयो भूयो भुजङ्गाङ्गादभुजगमुगाद्यञ्चितं चिन्तयेऽहं

डारीभूतोरगोरः स्थलमुदरकृशं व्याघ्रगेडेशदेहम् ॥ ३६ ॥

कृत्तार्तिं कृत्तियेलाकलितकटितटं सर्पकाञ्चीकलापं

याउरुरं सुजानुं सुजन्जननभित्सुन्दराकारजङ्घम् ।

पादाग्रीदनभङ्गयश्चित्तममलनभं रागरन्योदराङ्घ्रिं

वन्देऽहं देहमैशं मुहुरतिसुभगं व्याघ्रगेडस्थमाद्यम् ॥ ३७ ॥

भास्वद्वलस्माङ्गरागाधिकधवलितसर्वाङ्गमयङ्घ्रिमूले

दोस्सीमरवोष्ठभिम्बेऽप्यरुणिमकलितं कण्ठनालेऽतिकालम् ।

भास्वत्सोमाग्निनेत्रोपरि शिरसि जटाजूदलक्ष्या लसन्त्या

लास्येनानन्दं मे हृदि मुहुरद्वियाव्याघ्रगेडेशगात्रम् ॥ ३८ ॥

पातालाङ्घ्रिं वरोवीर्वलयकटितटं सत्यलोकोत्तमाङ्गं

पातारं विष्टपानां परिकलितविराडात्मना यानुवेलम् ।

पातिप्रत्येन चिन्ता भजतु मम मडापापापाकोपजतात्

पातित्यात्तूर्णसुत्तारयतु य कृपया व्याघ्रगेडेश्वरो माम् ॥ ३९ ॥

शैवं पादादि केशावधि वपुस्थ केशादिपादावसानं

शैवं संस्तूय भूयो हृदयभुवि समाधाय सञ्चिन्त्य भक्त्या ।

कैवल्यं प्रार्थयामो मुहुरमितदयं व्याघ्रगेडस्थमाद्यं

दैवं द्राक् नोऽकूलं भवतु भवत्तयापायदानन्दरूपम् ॥ ८० ॥

सत्सङ्कान्त्युत्सवाष्टम्यभिनवशिवरात्रयादिकालेषु मन्ये
यत्सायुज्यं प्रयातास्त्रिभुवनजनताः सम्यगभोजजन्मा ।
वत्सस्तेयेन कृष्णात् पुनरधिगतया पुष्टया सृष्टिशक्त्या
चित्स्वच्छात्मा यरीकर्त्यवतु स भगवान् व्याघ्रगेडेश्वरो माम् ॥ ८१ ॥

धर्मार्थो कामभोक्षावपि भुवि पुरुषार्थो हि तेष्वर्थकामौ
जन्मोपेक्ष्यापि गृह्णत्यलमभिलज्जना ज्वितादध्यभीष्टौ ।
धर्मो भोक्षश्च धात्रयामधिकमशरणी एतः तद्वयार्थं यतन्ते
सम्यग्व्याघ्रालयाधीश्वरकृतकृपया यत्र तेभ्यो नमोऽस्तु ॥ ८२ ॥

नित्यन्यायार्जिता यैरधिकतममनःशुद्धिपूर्वं विधेयो
मत्तैर्धर्मस्तदर्थं विदधति विविधाधर्मवृन्दं वृथान्धः ।
पृथ्वयां व्याघ्रालयाधीश्वरपुरोदरमुद्दिश्य यैर्दिश्यतेऽन्नं
पथ्यं भक्त्या यथाशक्त्यतिथिषु हृदि तान् कुर्महे धर्मशीलान् ॥ ८३ ॥

भोक्षोपायेषु मुष्यं त्रयमिह भगवत्प्रापकं प्राकृतानां
साक्षाज्ज्ञानं य सत्कर्म य मदनरिपौ पुंसि भक्तिश्च भद्रा ।
राक्षस्या शिक्षया स्यादनवधिजनिभिर्ज्ञानमर्थाद्यशुद्ध्य
रुक्मं कर्मापि भक्तिर्भवतु मम भृशं व्याघ्रगेडाधिनाथे ॥ ८४ ॥

तर्कग्रन्थान्तराणामतिकठिनतया दुर्गमो ज्ञानयोगो
निष्कामः कर्मयोगो भगवति निहितो दृष्टरः किञ्च ताभ्याम् ।
भूयान्नाभवान्ते त्रयसुलभतमे भक्तियोगेऽधिकारो
भूयान् स व्याघ्रगेडत्रिनयनकरुणापाङ्गपातेन मे स्यात् ॥ ८५ ॥

गीतादीनामगाधादतिशयविशदं यस्य नारायणीये
गीतं ज्ञानादियोगत्रयगुणगणने साम्यभाजोऽप्यसाम्यम् ।
भीतानां मादृशानां गतिरिह यमृते नास्ति तं भक्तियोगं
भूतानामेकबन्धुर्वितरतु भगवान् व्याघ्रगेडेश्वरो मे ॥ ८६ ॥

आहुश्रुत्यं तपश्च व्रतकुलमभिलं ब्रह्मभयं य वायां
याहुत्येनालमैन्द्रं सदनमपि विह्वलं यां विना यां प्रसिद्धाम् । (आहुत्ये)
प्राहुः प्रेमस्वरूपां त्रिजगति मुनयो मुक्तिमाप्ताः पुरा या-
मूहुस्तां भक्तिमाशु प्रदिशतु भगवान् व्याघ्रगेडेश्वरो मे ॥ ८७ ॥

જાયાદાયાદવિતાદિષુ વિગતદયેષ્વત્યધઃપાતપાશ-

પ્રાયા માયામયેષુ સ્વયમદયતિ યા સૈવ દેવે દયાબ્ધૌ ।

જાયેત વ્યાઘ્રપુયાં વસતિવિષયભેદોદ્ભવદ્ભક્તિસંજ્ઞા

સાચુજયસ્યાપિ દોઝમ્રી સપદિ મમ રતિઃ કાપિ સર્વાર્થસિદ્ધયૈ ॥ ૮૮ ॥

ભક્તિઃ પ્રેમૈવ હિ પ્રેમ ચ સુભગજનેષૂચિતં દુર્ભગસ્ત્રી-

સક્તાસ્તત્સૌભગાબ્ધૌ ભગવતિ ચુકરં સ્ત્રીષુ કૃચ્છ્રેણ કૃત્વા ।

ભુક્તેશ્વાધઃપતન્તીશ્વરવિમુખતયા તાદૃશો મા સ્મ ભૂવં

ભક્તાનાં સડ્ગમો મે ભવતુ ચ સતતં વ્યાઘ્રગેહેશભાજામ્ ॥ ૮૯ ॥

સત્સડ્ગાવામભક્તિર્ભ ગ વતિ હૃદયં ન્યસ્ય હૃદયમૂર્તે-

રુત્સડ્ગાઝઢગૌરીકરકલિતપરિષ્વડ્ગમડ્ગં સગડ્ગમ્ ।

ચિત્સ્વચ્છં વ્યાઘ્રગેહસ્થિતમતિમહિતં ચિન્તયન્ ભસ્મધૂલી-

ભૃત્સ્વચ્છન્દં ચરેયં ચિરમિહ શિવરામાદિનામાનિ ગાયન્ ॥ ૯૦ ॥

નામ્નાં નાનાકથાનામપિ નિશામનયા યોદિતાભાગ્યભાજા

મામ્નાયાચાર્યબોધાદપિ પરમતમન્તત્ત્વસૂક્ષ્મં પ્રસૂતે ।

ધામ્ના સંસારતાપસ્ત્રિજગતિ પરમાનન્દતામેતિ યસ્યા

ભૂમા કિં વ્યાઘ્રગેહાધિપમુપરિ તતો ભક્તિતોડન્યં ન યાયે ॥ ૯૧ ॥

કર્મજ્ઞાનાદિકક્ષ્યા દુરધિગમતમં સમ્મતં સામ્યહીનં

બ્રહ્મજ્ઞાનં પ્રસૂતે બત ભુવિ બધિરસ્યાપિ યા પાતમાત્રે ।

ધર્મજ્ઞાનાં જનાનાં જનિમૃતિહનને જાગ્રતીસ્તા વૃણેડહં

બ્રહ્મદ્રામપ્યઘઘ્નીં વ્યસનનિરસનીં વ્યાઘ્રગેહેશભક્તિમ્ ॥ ૯૨ ॥

યત્ત્વાભે ભાગ્યમાજામહિજગદવનીચક્રમેકાતપત્રં

સ્વલોકશ્ચ સ્વયં દ્રાગહમહમિકયા પાહિ પાહીત્યભીક્ષણમ્ ।

સંત્વાપૈઃ પાદમૂલે પતતિ હિ તરસા પારમેષ્ઠ્યેન સાકં

દુર્લભ્યાશૈવ તસ્યૈ સતતમપિ નમો વ્યાઘ્રગેહેશભક્ત્યૈ ॥ ૯૩ ॥

નિઃસ્વઃ પાપોડપિ નેચ્છામ્યહમવનિમિમાં નાપિ વસ્વૌકસારાઃ

ન સ્વર્ગ નાપવર્ગ ન નરકહરણં ચાર્થયે ચાર્થમેકમ્ ।

સસ્વાતન્ત્ર્યો ભવેયં પ્રતિભવમિતયા વ્યાઘ્રગેહેશભક્ત્યા

દુઃસ્વપ્નપ્રાયમડ્ગં જગદપિ સકલં વિસ્મરનાસઙ્ચરેયમ્ ॥ ૯૪ ॥

સોડહં દેહાત્મબુદ્ધિદ્રઢિમદમદનેન્ધાનમાહાત્મ્યાયા-

મોહાન્ધો ગેહગેહાધિકગહનતયા સાહસેનાભિભૂયે ।

द्रोढ्यूढावगाढव्यसनमकलयन् व्याघ्रगेडेशभक्त्या

सो मो डपोडं सुसूक्ष्मं मनसि भगवतस्तत्त्वमुद्भावेयम् ॥ ८५ ॥

दासिद्वैयवयाधिभिश्चाधिभिरपि विविधैः शत्रुभिश्चाभिभूये

दारद्रव्याधियौर्यैश्चभिरतिपिशुनैर्दाम्भिकैः कालशक्त्या ।

कारुण्याद्रैः सुहृद्भिर्गुरुभिरपि दुरात्मेति दूरीकियेऽस्यां

कारयां व्याघ्रगेडनिनयनकरुणापातकालं प्रतीक्षे ॥ ८६ ॥

भावे भावे भवानीपतिभजनमडावासना मेऽस्तु माता

देवस्तातो गुरुश्चास्तिवड मम सुहृदः सन्तु भक्ताः सलस्रम् ।

भक्तिर्भार्यास्तु पुत्रो भवतु भगवतस्तत्त्वबोधो बुधैश्च

त्यक्तो मा भूवमेवं व्यसनिनमवताव्याघ्रगेडेश्वरो माम् ॥ ८७ ॥

व्यक्तं व्यामोडं य व्यसनमितमिदं साम्प्रतं मे चिराय

त्यक्तं येनेश्वराराधनमतिकठिनानीश्वराराधनार्थम् ।

धिक् तं मां स्त्रैणामन्यं मुभरयति मुदा यः स्वभक्त्यर्थमित्थं

भक्तः स्यां व्याघ्रगेडत्रिपुरविजयिनस्तस्य सर्वात्मनाऽहम् ॥ ८८ ॥

कल्याधुत्पन्नमेतन्निभुवनमपिलं यस्पदाम्भोजधूली-

कल्पं मन्ये मलत्वं मधुरिपुरपि नो वेद साक्षाधती दी यम् ।

स्वःपाताजो हरिर्यः स्वयमपि भगवान् यत्कला यस्य भूभ्रः

स्वल्पा देवाश्च भक्त्या सततमपि भजे व्याघ्रगेडेश्वरं तम् ॥ ८९ ॥

वेदे शास्त्रे पुराणादिषु य बहुविधं वर्ण्यते वस्तु नाम्नां

भेदेनाभिन्नमेकं यद्विड हरिहरब्रह्मशङ्कादयोऽमी ।

ये देवास्ते तदंशाः किमु पुनरपरे कृष्णारामार्जुनाद्या

मोदायोदेतु तत्त्वं मनसि तदनिशं व्याघ्रगेडस्थितं मे ॥ ९० ॥

गात्रं कैलासगोत्रप्रभवमपि हृतं यस्य शास्त्रेण नेत्रं

श्रोत्रं वेदेन लूनं रसनमपि पुराणेन नूनं क सोऽहम् ।

स्तोत्रं क्वालो पवित्रं परतरभगवद्भक्तिमाहात्म्यपाली-

पात्रं व्याघ्रालयाधीश्वरशतकमिदं कस्य काव्यं न जने ॥ ९०१ ॥

॥ इति श्रीव्याघ्रालयेशशतकं सम्पूर्णम् ॥

Proofread by Gopalakrisnan

---

shrIvyAghrAlayeshashatakam
pdf was typeset on June 29, 2023

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

